

מסורת הש"ס

(א) יצאנו כ: (כא: ג) (ב) נס
(ג) (א) [מספחה פ"ד
ע"ש] (ד) [ג' מוס' סוטה
מב. ד"ה סגן] (ה) [מכונות
ת.א. (ו) לעיל י. ב"מ קו:
כ"ב ס. (ז) [ב"מ קיד: (ח)
[לעיל י.א. (ט) ובבב"א
קמח כ"ג. (י) ובבב"א
קמח כ"ג.]

תורה אור השלם

1. וכן המקדש לא יצא
ולא יחלל את מקדש
אלהיו כי גור שכן
משוח אלהיו עליו אני
י: ויקרא כא יב
2. בית דוד בהר יי
דינו לבקר משפח ויהיו
גורל מיד עושק פן תצא
כאש חמיו ויבדלו ויין
מבכה מפני רע
מעלליכם:

יימיהו כא יב
3. התקדשו וקדשו הגוי
לא נבקה: צפניה ב א
4. ואם שור נזח הוא
מתמל שלשם ויהיו
בבב"א ולא יימכרו
ויהיו איש או אשה
השור יקבל וגם בעלי
יהיו: שמות כא כט
5. ועמדו שני האנשים
אשר להם הריב לפני י:
לפני הכהנים והשופטים
אשר יהיו בימים ההם:
דברים יז יז

גליון הש"ס

ג' רבתי בית דוד. עין
בשער המלך פ"ה מהל'
יס"ח ה"ה שהיה דברי
השטה מקובלת מה שמצא
בזה בשם חספת הרא"ש:

הגהות הב"ח

(א) ג' וחסר לקיימה
בבב"א שניה: (ב) שם א"ה
מביתו נמי לא. י"ב כ"ל
להגיה: (ג) רש"י ד"ה
ו"מ וכו' בשורה שיהיו:
(ד) רוס' ד"ה ושמע וכו'
ואכלים וכל העם
משמאלו אלמל: (ה) ד"ה
ינא וכו' שנה' כי אס:

מוסף רש"י

יבא עשה. דיבמה יבא
עליה (יבמות ב.). גזירה
ביאה ראשונה. דמקום
בה עשה ומי למדתי, אטו
ביאה שניה. דלא מלי
למדתי, דהא אוקים בה
עשה (שם ב.). התקדשו.
לשון היקף, אדם המשוה
עמלו וישר לרבו (צפניה ב
א): אלו: ספר קט מנין ענין
תמלה, כמו (שמות מ)
לקוש קט, כלומר סוס.
נמשך רש"י ב"ב כ"ט

כהן גדול פרק שני סנהדרין

י"א.

עין משפט נר מצוה

י"א א מ"י פ"ו מהלכות
יבוס הלכה יא:
ב ב ג מ"י שם הל' י
[טושי"ע אה"ע סי'
קמח סעי' א]:
בא ד ה מ"י פ"ה מהל'
כלי המקדש הל' ד
(ופ"ו מהל' אכל הל' ו):
בב ו מ"י פ"ד מהל' כלי
המקדש הל' טו:
בג ז מ"י פ"ג מהלכות
אכל הלכה א:
בד ח מ"י שם הל' ב:
בה ט מ"י פ"ה מהל'
אסורי ביאה הל' ח
סמג לאוין קכו טושי"ע
אה"ע סי' כב סעיף יד:
בז י מ"י שם פ"ב הלכה
יד סמג שם טושי"ע שם
סעיף יג:
בז ב מ"י פ"ג מהל' אכל
הלכה א:
בח ל מ"י שם פ"ו הלכה
ו ופ"ה מהל' כלי
המקדש הל' ד:
בז מ מ"י פ"ב מהל'
סנהדרין הלכה ה
ופ"ג מהל' מלכים הל' ז:
ג [מ"י פ"ו מהל' מיק ממון
הלכה ו]:

היינו בן היינו ממונה. וליכא למימר דהיינו משוח שעבר דפשיטא
דלא מיקרי ממונה והר"ר יעקב ז"ר יואלדק פירש דמשמע
ממנתי' גם כשהוא מתנחם מאחרים דממונה ממנעו ומוסיף הוא
כל העם אומר לו וכו' (י) ובבב"א וקאמר משוח שעבר לא אחי גביה:
ושמיע מינה אבאים משמאל וכו'.

פירוש דתנן ממנעו זינו
לצין העם (י) בבב"א קמח ראש בית
האז ואכלים (י) משמאלו וכל העם
אלמל שיהו העם ראשונים משמאלו
ואם כן האכלים היו משמאל העם:
אבל מלבי בית דוד דן ודנין אותה.

וא"ת וכו' איך יכול לדון והא
אמרין לעיל אין מושיעין מלך
בסנהדרין משום דכתיב לא תענה
על ריב וי"ל דהכא מיירי דוקא לדון
דיני ממונות דלא איכפת לן אס לא
יכולו לענות אחריו כדאמרין (לקמן כג):
דיני ממונות מתחילין מן הגדול ומינהו
קשה דאפילו דיני נפשות נמי אשכחן
כדכתיב (ש"ה ה) ויחגור [גס] דוד [אלת]
חרבו דהא לקמן (דף לו:) ילפינן מיניה
דדיני נפשות מתחילין מן הגדול וכיון שהיה
חושב דוד עצמו למלך הלא היה דן

עמסה וי"ל כיון שהיה אותו הדין
לכבודו על שמרד נגד צו לא היה לו
בזאת אס ידברו האחרים לפניו אכל
בשאר מלכי בית דוד ודאי אין דנין דיני
נפשות כדפרישית: **ינאי** המלך
עמוד ע"ה רג"ד ויעידו בך. ואם תאמר
והא אמרינן החס אפי' ת"ח א"ל

לעמוד משום דהאי עשה והאי עשה
ועשה דכדור תורה עדיף כדאמר
בפרק שזעזע הדעות (דף ג:) (שם)
וכיון דחסס אינו צריך לעמוד כ"ש
מלך דטפי עדיף מלך מ"ח כדקאמר
לקמן דאפי' למ"ד הרב שמחל על
כבודו כדור מחול מלך שמחל על
כבודו אין כבודו מחול שנאמר שום

תשים עליך מלך וכו' וי"ל דודאי עשה
דכדור תורה עדיף וא"כ אעפ"י שאין
ת"ח היה צריך לעמוד ינאי היה צריך
לעמוד והאי דת"ח יכול למחול על
כבודו משא"כ מלך הוא משום קרא
דקאמר שום וגו' שמהא אימורו עליך
כי כבודו צא לו משום דמנות המקום
קך הוא ואין יכול להפקיע מנות
המקום אכל ת"ח תורתו דליה ויכול
למחול היטב על כבודו דשלו היא

כדאמרין במס' ע"ז (דף יז.) בתחלה
נקראת על שמו של הקד"ה ולצדק
נקראת על שמו שנאמר (א) אס
במרת ה' חפלו ובמורתו יהגה
יומם ולינה: **ינאי** המלך עמוד ע"ה
רג"ד וכו'. והא דאמרין פרק
שזעזע הדעות (דף ג:) (שם) שאס ראו
להושיע שיהם מושיעין דאינו אסור
אלא אחד עומד ואחד יושב ואס כן לא
היה המלך צריך לעמוד וכלצד שישב
אותו

ואין עשה. יבמה יבא עליה (דברים כה): **יבא ראשונה.** דייבוס
מקיימא מנות עשה ביאה שניה לאו מנות יבוס הוא: **ומן המקדש**
לא יא. ככהן גדול און כתיב (ויקרא כה) דהא כתיב לעיל מיניה
לאציו ולאמו לא יעמא: **מקדושו לא יא.** כלומר יעשה חזקון

לדבריו שלא יגרום ללאת מקדושה
וליעמא: **מרריה.** מרירות לבו: **משוח**
שעבר. כגון שאירע צו פסול ככהן
גדול ומינו אחר תמחיו וכשעבר פסולו
של ראשון חזר לעבודתו ושני קרא
ליה משוח שעבר: **חלשה דעמיה.**

דכהן גדול: **חדי צי.** שמח בצללי:
ש"מ. מדקמתי סגן מיכן והעם מיכן
וכהן בצלמלע היינו סגן היינו ממונה
דמנתי' דקמתי הממונה ממנעו לכהן
ונוטנו זינו לצין העם: **אכלים**
לשמאל המנחמים. מדקמתי ואכל וכל
העם משמאלו והרי הוא היה מן
המנחמין וקמתי אכלים לשמאלו:

וש"מ. כן מנהג תנחומין (א) שורה שיהו
אכלים עומדין במקומן וכל העם
עוברין איש איש כשמגיע אלל האכל
מנחמו ועובר מדקמתי כשהוא עובר
לנחם וגבי מתנחם קמתי כשהוא
עומד בשורה להתנחם: **וצנה אחריה.**
צנה הקטן לא יהלך אחריה אלל
לפניה: **משום מעשה שהיה.** שגגצוהו
פריש' מאחרים ונתנוהו צנית וכשחזרה
ולא ראתה התחילה לוועקם וצוכה צא
אחד מהם ואמר צוהי וארלנו לין
ונכנסה אחריה ועינו אותה: **מספרות.**

זו עס ז: **משום ייחוד.** שמל ילך
אדם שם ואס לא ישמע קול אדם
יכנס וימחיד שם ותנן (קידושין דף
פ:) לא ימחיד אדם עס צ' נשים.
וצנית הכסא כשצדקות קמירי שהיה
צנית הכסא שלהם כשדה חוץ לעיר
והכל יפניס שם: **צין שאכלים עומדין**
שם כו'. וכך הורה לי שאין שינוי

מנהג דבדכ צין שהיו אכלים עומדין
צין אכלים עוברין אין כלן קלקול:
והוא אומר סתנחמו. בבב"א היא:
נחשא קא רמי. סימן הוא ממיל
לס להרע שיטרכו לנחומים בתמיה:
סנו עניינם. לדון דנין ולא תמניפו
ולא תשאו פניו: **ויעידו בך.** שעבדך
הרג את הנפש דעצדו כחמורו והפסד
ממון הוא לו לפיכך צריך לדון צפניו:

נפנה

עלמין דהוצל ואמר לי צאין שורה פחותה מעשרה בני אדם (י) ואין אכלים
מן המנחם בין שאכלים עומדין וכל העם עוברין בין שאכלים עוברין וכל
העם עומדין: כשהוא מתנחם כו': איבעיא להו כי מנחם הוא אחריני
היכי אמר להו ת"ש והוא אומר תתנחמו היכי דמי אילמא כי מנחמו אחריני
לדידיה אמר להו איהו תתנחמו נחשא קא רמי להו אלא יכי מנחם
לא אחריני אמר להו תתנחמו ש"מ: מלך דן דן כו': אמר רבי יוסף
לא שנו אלא מלכי ישראל אכל מלכי בית דוד דן ודנין אותן דכתיב ב' בית
דוד כה אמר ה' דינו לבקר משפט ואי לא דיינינן ליה אינהו היכי דייני
והכתיב (התקדשו וקושו ואמר ר"ל) קשט עצמך ואחר כך קשט אחרים
אלא מלכי ישראל מ"ט לא משום מעשה שהיה דעבדיה דינאי מלכא קמל

נפשא אמר להו שמעון בן שטח לחכמים תנו ענייכם בו ונדרוננו שלחו ליה עבדך קמל נפשא שדריה להו שלחו
ל' תא אנת נמי להכא (והועד בבבב"א) אמרה תורה יבא בעל השור ויעמוד על שורו ויחייב א"ל
שמעון בן שטח ינאי המלך עמוד על רגליך ויעידו בך ולא לפנינו אתה עומד אלא לפני מי שאמר והיה העולם אתה
עומד שנאמר (עמודו שני האנשים אשר להם הריב וגו') אמר לו לא כשתאמר אתה אלא כמה שיאמרו חבריך
נפנה